

Læsø-ordningen

Den præstelige betjening af et ø-samfund. Kan ordningen bruges i sommerlandet?

Læsø – beliggende 1½ times færgesejls fra Frederikshavn – er en selvstændig kommune med ca. 1800 indbyggere, folkeskole, børnehave og plejehjem. Arbejdspladserne er i mange tilfælde knyttet til turisme og fiskeri. Øen har 3 sogne: Byrum, Hals og Vesterø, 3 kirker og 3 kirkegårde. I sommerhalvåret mangedobles indbyggerantallet. Læsøs turist-profil handler i høj grad om natur, ro, enkelhed og fordybelse. Det store antal sommergæster samt den i øvrigt meget aktive og trofaste menighed giver et alsidigt, spændende og til tider krævende kirkeliv, der har 2 ”spor”: Det ”klassiske” menighedsliv med gudstjenester og kirkelige handlinger, besøg på plejehjem, undervisning af konfirmander og minikonfirmander m.m. Det basale præstearbejde står centralt på Læsø. Præsten er tæt på og engageret i sin menighed og har stort kendskab til det, som rører sig i familierne, altså det traditionelle sognepræstearbejde har høj prioritet. Samtidig fylder det ”situationsbestemte” kirkeliv meget. Det blomstrer især om sommeren med koncerter, syng-solen-ned-andagter på Vesterø og Østerby havn, vielser af par med tilknytning til sommerhusene m.m. Præsten på Læsø er en central figur i øens kirkelige, sociale og kulturelle liv.

På Læsø er der 1 fastboende sognepræst. Læsø-præsten har 7-dages arbejdsuge. Derfor kompenseres præsten med 12 friuger årligt. I disse uger kan præsten forlade øen.

På grund af afstand og rejsetid giver det ikke mening at sende afløsning til enkelttjenester. Ø-præsten afvikler således sin frihed i hele uger. I disse uger sender Hjørring Nordre Provsti, som er Læsøs hjem-provsti, en vikar. Afløsning på Læsø er en del af rådighedsordningen i provstiet. De allerfleste af provstiets præster oplever Læsø-tjenesten som et ekstra gode ved det at være præst i provstiet. Vi sætter stor pris på vores møde med menigheden, på det regulære præstearbejde, der forventes af os derovre, og på de gode gensyn, der er forbundet med at opholde sig på øen med jævne mellemrum. Ø-menigheden er meget åben overfor ordningen. Det er accepteret og integreret i kirkelivet, at menigheden møder en bred variation af prædikanter. Afløserpræsterne modtages med stor hjertelighed. Når Hjørring Nordre Provsti ikke er i stand til at dække afløsningen på Læsø, får andre præster chancen. Ofte er det præster fra Aalborg stift, men det kan også være præster fra andre stifter. En afløser-uge er i så fald at regne som forlagt tjeneste og afvikles efter aftale med egen biskop og provst. Jeg får ofte henvendelser fra præster, som kunne tænke sig at arbejde en uge på Læsø.

En uge på Læsø kan være særdeles livlig, hvad angår arbejde i og udenfor kirkerne. Den kan også være meget stille – ikke mindst i vinterhalvåret. Når det sidste gør sig gældende, opleves det ofte som et kærkomment åndehul for præsterne med tid til teologisk fordybelse og gode oplevelser i naturen. Afløserpræsterne indkvarteres i den nedlagte Vesterø præstegård, hvilket gør det muligt, at præsten kan have sin familie med.

Vesterø præstegård ligger tæt på Kongestranden ved Vesterø, Læsø Kurbad, Vesterø Havn og indkøbsmulighed.

Jeg er overbevist om, at Læsø-ordningen, udover at den sikrer den præstelige betjening af et afsidesliggende og meget spændende pastorat, også er med til at styrke kollegialiteten blandt præster. Ordningen er en enestående mulighed for at få et indblik i arbejdet i et pastorat, der har anderledes vilkår end et fastlandsembede. Ordningen knytter mange bånd mellem ø og fastland.

Jeg kan kun opfordre til, at tjenstgørende præster, som kunne tænke sig at "låne" Læsø en uge, indgår aftale med egen biskop og provst om at blive skrevet på vikar-listen (wnr@km.dk) Endvidere er landets biskopper orienteret om, at en uges rekreationsophold i Vesterø præstegård (når den ikke er beboet af en afløser) kan være en mulighed for den præst, der trænger til at blive aflastet.

Mange kyst-pastorater har en sommermenighed, som i stort tal benytter de kirkelige tilbud, ikke mindst når de finder sted udenfor kirkens rum. Både fra Læsø og fra andre sogne i provstiet har vi den erfaring, at de mange sommergæster ikke som det første vælger højmessen, men derimod gerne deltager i f.eks. aftensang m.m. når det foregår på et naturskønt sted. Kombinationen "ånd og ferie" tiltaler mange. Aftensangen indeholder en del af gudstjenestens kerne-elementer, f.eks. læsning, bøn og velsignelse, ligesom præsten medvirker i ornat. Aftensangen er således tydeligt et kirkeligt/gudstjenesteligt arrangement. Og når den finder sted "på promenaden" øges dens tilgængelighed markant. Folk kommer med badehåndklædet under armen, med barnevogn og hund, med en isvaffel i den ene hånd og ægtefællen i den anden. Man lytter og synger med og fortsætter ned på stranden til solnedgangen bagefter.

Et fyldigt sommerprogram falder ofte sammen med sognepræsternes afvikling af ferie. Det er ærgerligt, hvis gode muligheder for et sommer-kirkeliv "går til spilde", fordi der ikke er tilstrækkelig præstelig betjening i feriesæsonen i de populære ferieområder. Måske kan der andre steder gøres brug af Læsø-ordningen (forlagt tjeneste), selvfølgelig tilpasset de lokale forhold.

"Kirken på promenaden", "sommerkirken" eller hvad man foretrækker, er et arbejdsfelt, som flere steder kan dyrkes mere intenst end det gøres nu. Det kan også betragtes som et fælles folkekirkeligt indsatsområde, idet den flygtige sommermenighed jo ikke styrker kystsognenes hverdagsmenigheder rent antalsmæssigt i vinterhalvåret. Til gengæld kan der være en afledt effekt spredt ud over landet: De sommergæster, som har haft en god oplevelse af "ånd og ferie" finder måske lidt lettere ind i deres hjemssogns kirke.